

Tuntisuunnitelma 2, yläkoulu (90 min)

Mitä lapsen oikeuksien sopimus sisältää?

Lapsen oikeuksien viikko 2020

Tavoite: lapsi tietää, millaisia oikeuksia sopimus käsittää, ja hahmottaa sitä kautta millaiset oikeudet hänelle itselleen ja kavereille on turvattu.

Artiklat: 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 32

Peruskoulun opetussuunnitelman perusteet:

Laaja-alainen osaaminen: L1, L2, L4, L7

Oppiaineet: äidinkieli, maantieto, terveystieto, uskonto, elämäkatsomustieto, historia, yhteiskuntaoppi

Tarvikkeet:

“Lapsen oikeuksia”-lista

“Lapsen oikeuksia-laput” valmiiksi leikattuina jokaiselle noin 4 hengen ryhmälle ja opettajalle

Johdanto

10 min

Jos ei ole toteutettu tuntisuunnitelmaa 1:

Tunnin ohjelman esittely

Mikä on lapsen oikeuksien sopimus ja miksi siitä puhutaan? Lyhyt esittely – ehkä jotkut oppilaista tietävät? Näkökulmana erityisesti, että kyseessä on myös oppilaille itselleen kuuluvat oikeudet.

Katsotaan video “Lapsen oikeuksien sopimuksesta” (UNICEF) (ensimmäiset 2 minuuttia tai kokonaan): <https://www.youtube.com/watch?v=oRUMBvAYkGA>

Jos on toteutettu tuntisuunnitelma 1:

Tunnin ohjelman esittely

Palautetaan mieleen edellisen tunnin sisältöä.

Artikloihin tutustutaan tunnin aikana viiden vaiheen kautta:

Vaihe 1, itsenäinen työ

10 min

Oppilaat tutustuvat itsenäisesti monisteeseen, jossa on lueteltu olennaiset artiklat seuraaviin kysymyksiin vastaten. Alleviivauksen ja ympyröinnin sijaan voidaan käyttää eri värejä.

Ohjeet kirjoitettavaksi esim. taululle:

- Lue ensin lista ajatuksella läpi
- Alleviivaa oikeudet, jotka ovat mielestäsi erityisen tärkeitä
- Ympyröi oikeudet, joita et ymmärrä tai joista et tiedä miksi ne ovat mukana listassa.
- Lopuksi pohdi, puuttuuko listasta mielestäsi jotain olennaista. Kirjoita se listan jatkoksi.

Vaihe 2, ryhmätyö

10 min

Noin 4 hengen ryhmissä jaotellaan oikeuksia eri "laatikoihin" omien pohdintojen perusteella
Laatikot:

- Tämä oikeus on tärkeä! (näitä tulee valita vähintään kolme)
- Mitä tämä tarkoittaa / miksi tämä oikeus on listassa?
- Tästä meillä ei ole mielipidettä

Huom! Tässä vaiheessa ei vielä tarvitse itse ottaa selvää, jos ei ole varma jonkun artiklan sisällöstä. Jos kukaan ryhmästä ei tiedä, artiklan voi asettaa Mitä tämä tarkoittaa -laatikkoon.

Vaihe 3, yhteinen keskustelu

20 min

Koko luokka keskustelee opettajan johdolla. Jos mahdollista, käytetään artiklalappuja magneettien tai dokumenttikameran avulla:

- Mitä oikeuksia löytyy usean, ehkä jopa kaikkien ryhmien "Tämä oikeus on tärkeä!"-laatikosta? Ne asetetaan taululle omaan laatikkoonsa.
- Käydään keskustellen läpi, mitä ovat epäselviä oikeuksia ("Mitä tämä tarkoittaa / miksi tämä oikeus on listassa?") ryhmät ovat löytäneet. Osaavatko muut ryhmät auttaa sen pohtimisessa, mitä oikeudet tarkoittavat ja miksi ne ovat tärkeitä?
- Käydään keskustellen läpi "Tästä meillä ei ole mielipidettä"-laatikoiden sisältö. Nouseeko niistä kuitenkin yhdessä tärkeinä pidettyjä oikeuksia? Miksi nämä ovat jääneet pois tärkeiden listalta?
- Lopuksi luokka on sopinut yhdessä, miten artikkelit on jaoteltu laatikoihin, ja mahdollisesti joistain artikloista ei löytynyt yhteisymmärrystä.

Vaihe 4, parityö

10 min (valmistelu) + 20 min (esittely)

Laput lukuunottamatta "Tämä oikeus on tärkeä!"-lappuja kerätään yhteen. Jos lähes kaikki on "Tämä oikeus on tärkeä!"-laatikossa, käytetään kaikkia lappuja.

Luokka jaetaan pareihin, ja jokaiselle parille arvotaan yksi artikla näistä. Parit valmistelevat puheenvuoron (2–3 min) aiheesta:

- Miksi tämä oikeus on tärkeä ja mukana lapsen oikeuksien sopimuksessa?
- Millä tavoilla aikuiset ja valtiot, esim. Suomi, voi huolehtia oikeuden toteutumisesta?

Lopuksi jokainen pari pitää puheenvuoronsa ja vastaa mahdollisiin kysymyksiin opettajan avustuksella.

Riippuen aikataulusta ja tilanteesta, voi vaiheen 4 korvata myös sanaselityspelillä. Oppilaat jaetaan pareihin, ja he nostavat vuorotellen yhden oikeuden. Toinen yrittää selityksen perusteella arvata, mikä oikeus on kyseessä.

Vaihe 5, itsenäinen työ

10 min

Oppilaat tarkastelevat alussa saamaansa listaa.

Ohje:

- Mistä oikeuksista opin uutta tänään? Merkitse ne +-merkillä tai valitsemallasi tavalla.